

Mölnads stad

Uppföljande granskning
avseende gatu- och vägunderhåll

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfråga	3
1.3. Revisionskriterier.....	3
1.4. Ansvarig nämnd/styrelse	3
1.5. Metod.....	3
2. Granskning av gatu- och vägunderhåll	4
2.1. Slutsatser från revisionens granskning 2018	4
2.2. Tekniska nämndens åtgärder utifrån 2018 års rekommendationer	4
2.3. Bedömning	6
3. Sammanfattande bedömning	8
Bilaga 1: Revisionskriterier	9
Bilaga 2: Källförteckning	10

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Mölndals stad genomfört en uppföljande granskning avseende gatu- och vägunderhåll. Syftet med granskningen har varit att följa upp vilka åtgärder som tekniska nämnden vidtagit utifrån de rekommendationer som lämnades i den granskning av gatu- och vägunderhåll som genomfördes år 2018.

Vår sammanfattade bedömning är att tekniska nämnden har beaktat två, samt delvis beaktat en av revisionens rekommendationer.

Utifrån uppföljningen är det vår bedömning att följande rekommendation delvis kvarstår:

- ▶ Säkerställa att underhållet är tillräckligt i förhållande till det bedömda behovet genom att utveckla arbetet med långsiktiga behovs- och strategianalyser

1. Inledning

1.1. Bakgrund

På uppdrag av kommunrevisionen genomförde EY 2018 en granskning av gatu- och vägunderhåll. Granskningen avsåg tekniska nämnden. Syftet med granskningen var att bedöma om tekniska nämnden säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av stadens gator och vägar.

Den sammanfattade bedömningen i granskningen var att nämnden inte i tillräcklig utsträckning säkerställt ett ändamålsenligt underhåll. Granskningen visade att det saknades en långsiktig underhållsplan för gatu- och vägunderhållet. Vidare identifierades utvecklingsområden gällande nämndens arbete med långsiktiga behovsanalyser och uppföljning av gatu- och vägunderhållet.

Utifrån granskningens resultat lämnades följande rekommendationer till tekniska nämnden:

- ▶ Behandla och fastställa en långsiktig underhållsplan
- ▶ Säkerställa att underhållet är tillräckligt i förhållande till det bedömda behovet genom att utveckla arbetet med långsiktiga behovs- och strategianalyser
- ▶ Stärka uppföljning av det långsiktiga arbetet med gatu- och vägunderhåll för att bedöma framtida underhållsbehov

Mot bakgrund av ovanstående och utifrån kommunrevisionens risk- och väsentlighetsanalys har EY fått i uppdrag att genomföra en uppföljande granskning av 2018 års granskning.

1.2. Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen har varit att följa upp vilka åtgärder tekniska nämnden vidtagit utifrån de rekommendationer som lämnades i granskningsrapporten 2018.

I granskningen besvaras följande revisionsfråga:

- ▶ Har nämnden vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i 2018 års granskning av gatu- och vägunderhåll?

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för denna granskning framgår av bilaga 1.

1.4. Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser tekniska nämnden.

1.5. Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och skriftliga frågor. Källförteckning framgår av bilaga 2.

2. Granskning av gatu- och vägunderhåll

2.1. Slutsatser från revisionens granskning 2018

På uppdrag av kommunrevisionen genomförde EY under 2018 en granskning av gatu- och vägunderhåll. Granskningen syftade till att bedöma om tekniska nämnden säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av stadens gator och vägar.

Granskningens sammanfattade slutsats var att tekniska nämnden inte i tillräcklig utsträckning säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av stadens gator och vägar. Granskningen visade att det fanns mål kopplade till gatu- och vägunderhåll. Utöver fullmäktigemål och nämndmål fanns det inte några dokumenterade rutiner för hur förvaltningen skulle prioritera underhållsarbetet. Det saknades långsiktiga underhållsplaner. Granskningen visade även att tekniska nämnden kunde utveckla arbetet med långsiktiga behovsanalyser för att stärka gatu- och vägunderhållet. Nämnden hade inte fullt ut säkerställt att underhållet var tillräckligt i förhållande till det bedömda behovet. Slutligen visade granskningen att uppföljning avseende gatu- och vägunderhållet genomfördes i delår och årsbokslut. Därtill tog tekniska nämnden del av nyckeltal kopplat till vägunderhåll i budget och verksamhetsplan. Enligt vår bedömning kunde nämnden utveckla antalet nyckeltal/uppföljningsparametrar som avser långsiktigt underhållsbehov av kommunala gator och vägar.

2.2. Tekniska nämndens åtgärder utifrån 2018 års rekommendationer

2.2.1. Uppföljning av vidtagna åtgärder per rekommendation

Nedan beskrivs vidtagna åtgärder per rekommendation för tekniska nämnden.

Ja

Rekommendation 1: Behandla och fastställa en långsiktig underhållsplan

Förvaltningen har utarbetat en gatuplan som har behandlats av nämnden vid två tillfällen under 2019 och 2020. Gatuplanen visar vilket underhållsbehov kommunen har för vägar, konstbyggnader¹, gatubelysningar och trafikanordningar² för åren 2020 – 2024. Gatuplanen används som underlag för budget.

Utöver gatuplanen finns det antagna skötselprogram för gator och vägar samt för löpande underhåll av byggnadsverk. Skötselprogrammen beskriver hur drift, renhållning och löpande underhåll av gator och byggnadsverk ska genomföras.

Planerade underhållsåtgärder presenteras i förnyelseprogram för belysning 2023-2026 och i kommunens beläggningsprogram som finns tillgänglig på kommunens hemsida, där planerade underhållsåtgärder presenteras på en karta. Som ett komplement till kartorna finns en samlad förteckning över planerade vägunderhåll fram till 2027. I förteckningen listas beräknad kostnad samt den faktiska kostnaden efter utfört underhåll.

¹ Med konstbyggnader avses byggnader eller anläggningar av typen bro, trafiktunnel, gångtunnel, stödmur eller bullerskydd.

² Med trafikanordningar avses objekt som har för syfte att styra trafikanterna, förenkla framkomligheten eller förbättra säkerheten. Det rör sig om objekt såsom skyltning, trafiksignaler och väginformatik.

Delvis

Rekommendation 2: Säkerställa att underhållet är tillräckligt i förhållande till det bedömda behovet genom att utveckla arbetet med långsiktiga behovs- och strategianalyser.

I gatuplanen beskrivs det bedömda underhållsbehovet för perioden 2020-2024. Till grund för bedömningen av underhållsbehovet finns det i gatuplanen resultat från inventeringar och tillståndsbedömningar. Förvaltningen har utifrån resultatet av genomförda inventeringar konstaterat att kommunen har en underhållsskuld avseende beläggningsunderhåll, underhåll av konstbyggnader och gatubelysning.

Inventering av gator och vägar sker vart femte år. Den senaste inventeringen gjordes 2019. För beläggning av gator och vägar är underhållsnivån indelad i tre olika nivåer, A, B och C. Nivå A är den optimala nivån, B är en godtagbar nivå och C är en eftersatt nivå. Resultatet av gatuinterveringen visar att underhållsstandarden för gator och vägar befinner sig på en godtagbar nivå men att det finns en omfattande underhållsskuld. Av gatuplanen framgår att det krävs ytterligare anslag för att upprätthålla en godtagbar underhållsnivå.

En huvudinspektion av kommunens konstbyggnader sker var sjätte år. Däremellan görs allmänna inspektioner på delar av beståndet. Efter inventering av tillståndet för konstbyggnaderna är bedömningen att staden har en underhållsskuld som är relativt omfattande. Underhållsskuld definieras här som eftersatt eller akut underhållsbehov.

Inventering av kommunens gatubelysningar genomfördes under 2019. Inventeringen visade på en underhållsskuld motsvarande 4,5 mnkr per år i utökat anslag jämfört med budget.

I Gatuplanen görs bedömningen att ökade investeringar på mellan 16,7–19 mnkr kommer krävas för att komma i fas med underhållsskulden.

Tekniska nämnden har i budget 2021 och 2022 äskat och sedermera erhållit extra anslag från kommunfullmäktige för att arbeta av underhållsskulden. Av det beviljade anslaget på 4,7 mnkr avsåg 1,2 mnkr beläggningsunderhåll, 1,1 mnkr belysning och 2,4 konstbyggnader.

Ja

Rekommendation 3: Stärka uppföljning av det långsiktiga arbetet med gatu- och vägunderhåll för att bedöma framtida underhållsbehov

I granskningen av gatu- och vägunderhåll som genomfördes 2018 bedömde kommunrevisionen att nämnden kunde utveckla nyckeltal/uppföljningsparametrar som avser långsiktigt underhållsbehov av kommunala gator och vägar. Likt vid genomförandet av 2018 års granskning tar nämnden i dagsläget del av budget och verksamhetsplan samt nyckeltal avseende investeringar och volymmått inom kommunala gator och vägar. Avseende gatu- och vägunderhåll tar nämnden i budget och verksamhetsplan del av beläggningsunderhåll och antal belysningspunkter.

Därutöver har nämnden tagit del av den upprättade gatuplanen som innehåller inventering och bedömning av kommunens underhållsbehov samt en detaljerad analys och bedömning av kommunens nuvarande och framtida prognosticerade underhållsskuld. Under 2021 har förvaltningen även hållit två presentationer för nämnden där förvaltningen presenterat sitt pågående underhållsarbete, samt informerat om framtida behov. Under hösten 2022 planeras en presentation för nämnden över hur de utökade budgetmedlen som tilldelades i 2021 års budget har använts.

2.3. Bedömning

Vi bedömer att tekniska nämnden har beaktat rekommendationen:

- ▶ Behandla och fastställa en långsiktig underhållsplan

Vi baserar bedömningen på att nämnden har behandlat en gatuplan där kommunens nuvarande och framtida underhållsbehov beskrivs och analyseras utifrån ett riskperspektiv. I gatuplanen görs kostnadsanalyser och prognoser på det framtida underhållsbehovet med koppling till budgetnivå. Det finns även en förteckning över planerade underhållsåtgärder för kommunens vägar som sträcker sig till 2027.

Vi bedömer att tekniska nämnden har beaktat rekommendationen:

- ▶ Stärka uppföljning av det långsiktiga arbetet med gatu- och vägunderhåll för att bedöma framtida underhållsbehov

Vår bedömning grundar vi på att tekniska nämnden tagit del av förvaltningens långsiktiga behovsanalyser för gatu- och vägunderhållet och utifrån resultatet vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med underhållsskulden.

Vi bedömer att tekniska nämnden inte fullt ut beaktat nedanstående rekommendation:

- ▶ Säkerställa att underhållet är tillräckligt i förhållande till det bedömda behovet genom att utveckla arbetet med långsiktiga behovs- och strategianalyser

Vi ser positivt på det arbete förvaltningen bedrivit med att utveckla långsiktiga behovs- och strategianalyser. Vi noterar dock att det finns en underhållsskuld och att nuvarande budgetnivå inte fullt ut motsvarar det bedömda behovet. För att säkerställa en tillräcklig underhållsnivå har nämnden begärt och sedermera erhållit tilläggsanslag i budget 2021 och 2022. Vi ser positivt

på att nämnden vidtagit åtgärder för att arbeta av underhållsskulden genom att begära tilläggsanslag. Tilläggsanslaget bedöms dock inte vara tillräckligt i förhållande till den bedömda underhållsskulden. En god ekonomisk hushållning förutsätter att varje generation bär sina egna kostnader och att tillgångar vårdas väl. Ett eftersatt underhåll innebär risk för ökade underhållskostnader för kommande generationer, för att säkerställa en god ekonomisk hushållning är det i vår mening väsentligt att nämnden fortsätter arbeta för att höja underhållsnivå.

3. Sammanfattande bedömning

Syftet med uppföljningen har varit att bedöma om tekniska nämnden har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som kommunrevisionen lämnade i 2018 års revisionsrapport.

Vår sammanfattade bedömning är att tekniska nämnden har beaktat två, samt delvis beaktat en av revisionens rekommendationer.

Utifrån uppföljningen är det vår bedömning att följande rekommendation delvis kvarstår:

- ▶ Säkerställa att underhållet är tillräckligt i förhållande till det bedömda behovet genom att utveckla arbetet med långsiktiga behovs- och strategianalyser

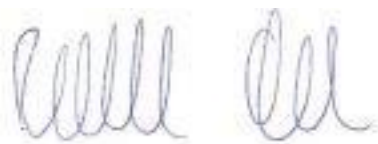
Göteborg den 24 oktober 2022

Andreas Haugen
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Johan Palmgren
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Rebecka Rask
Certifierad kommunal Verksamhetsrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1: Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725)

Av 6 kap § 6 framgår att nämnderna var och en inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Av 11 kap § 1 framgår att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Plan och bygglagen (2010: 900)

Enligt plan och bygglagen ansvarar kommunen för underhåll av gator och andra allmänna platser som kommunen är huvudman för.

Tekniska nämndens reglemente

Av reglemente framgår att nämnden bland annat ansvarar för stadens gatu- och väghållning, trafiksäkerhet och parkering. Nämndens ansvarsområden innebär att nämnden ska:

- ▶ Verka för god försörjning och planering av stadens infrastruktur
- ▶ Svara för nyanläggning av infrastruktur
- ▶ Svara för förnyelse, underhåll och drift inom nämndens ansvarsområden
- ▶ Utveckla och anpassa infrastruktur och verksamhet kontinuerligt efter nya behov i samhället och nya tekniska förutsättningar

Tekniska nämnden ansvarar också för stadens uppgifter enligt lagen (1998:814) om gatuhållning och skyltning. Därtill ansvarar nämnden för att besluta om ärenden om bidrag till enskild väghållning enligt kommunfullmäktiges upprättade regler. Nämnden ska också genom sin verksamhet arbeta för att bidra till en hållbar stad i nära samarbete med kommunstyrelsen, planeringsutskottet med flera

Bilaga 2: Källförteckning

Skriftliga svar har inkommit från:

- ▶ Tekniska förvaltningen 2022-06-09

Dokumentförteckning

- ▶ Gatuplan 2020–2024
- ▶ Belysningsinventering Mölndals stad 2019
- ▶ Gatuinventering Mölndals stad 2019
- ▶ Verksamhetsberättelse 2021
- ▶ Förnyelseprogram belysning 2023 – 2026
- ▶ Verksamhetsplan 2022 – 2024
- ▶ Skötselprogram för löpande underhåll av byggnadsverk, odaterad
- ▶ Skötselprogram för gator och vägar
- ▶ Beläggningsprogram 2022-06-30
- ▶ Budget 2022 - 2024